

FORSIDEILLUSTRASJON

@heiaklubben / Ingunn Dybendal

REDAKSJON

Ansvarlig redaktør:

Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:

Asbjørn Jokstad

Dipak Sapkota

Redaksjonssjef:

Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:

Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten Enersen,

Jostein Grytten, Anne M. Gussgard, Anne Christine

Johannesen, Sigbjørn Løes, Nina J. Wang,

Marit Øilo

Redaksjonskomité:

Malin Jonsson, Anne Rønneberg, Anders Godberg,

Kristin S. Klock, Odd Bjørn Lutnæs

ABONNEMENT

For ikke-medlemmer og andre abonnenter:

NOK 2 400,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,

Tlf: 977 58 527

e-post: annonse@tannlegetidende.no

TELEFON OG ADRESSE

Christiania torv 5, 0158 Oslo

PB 2073, Vika, 0125 Oslo

Tlf: 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no

www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 7100, 11 nummer per år

Parallellpublisering og trykk: Aksell AS

Grafisk design: Aksell AS

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen.

Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter.

Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller

Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med

mindre dette kommer særskilt til uttrykk.

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

TRYKT I
NORGE
NO. 1470

Fagpressen
OPPLAGSKONTROLLERT

ALLTID MERKET
TRYKES
OF MEDIA - 2011/2012

Innestemme og helsekompetanse

Foto: Kristin Adley Opdahl

– Det er gode grunner til å ha høye forventninger til den norske helsetjenesten og de som jobber der. Vi har tross alt en av de beste helsetjenestene i verden – ikke minst takket være de mange dyktige fagfolkene. Men vi trenger mer oppmerksomhet om at god behandling ikke nødvendigvis er ensbetydende med mye behandling. Det er stor oppmerksomhet om at feil eller mangelfull behandling fører til dårlig helse og livskvalitet. Det er mye mindre oppmerksomhet om at overdiagnostikk og overbehandling faktisk fører til det samme. Derfor er jeg veldig glad for at dere setter søkelys på dette, sa helse- og omsorgsminister Ingvild Kjerkol da hun lanserte Gjør kloke valg valg publikumskampanje i november 2021.

Forleden dag arrangerte Legeforeningen konferansen *Mer er ikke alltid bedre*, der kroppspress og estetiske helsetjenester var en av postene på programmet – og der en tannlege, NTFs president, Heming Olsen-Bergem, deltok i et panel sammen med leger som driver mye med både kosmetisk og estetisk behandling og leger som helst ikke gjør det.

Det er etter hvert blitt mange som tilbyr medisinsk kompetanse til å endre kroppens utseende. Skillet mellom hva som er nødvendige helsetjenester og hva som er korreksjon av normale varianter, er uklart. I hvilke tilfeller bidrar behandlingen til at man får det bedre med seg selv, og når går det over i å skape kroppspress og behandlingsbehov? Hvem definerer hva som skal være normalt, og når blir det normale unormalt? Når bør helseprofesjonene avstå fra estetisk behandling?

Jeg har sjelden hørt en så god og rolig samtale mellom folk som ikke er enige om noe en kan være dypt uenig om. Uenighet om hva

som er riktig og galt innenfor dette feltet vil det antagelig være så lenge vi kan overskue. Jeg er ganske sikker på at uenigheten ikke blir større av å snakke ordentlig sammen uten å moralisere. Kanskje behandlere med ulike syn kan komme nærmere hverandre, og at det kan komme pasientene til gode?

Siste post på programmet het *Helsekompetanse – en vei ut?*

Hva er helsekompetanse? Jo, det er personers evne til å finne, forstå, vurdere og anvende helseinformasjon for å kunne treffe kunnskapsbaserte beslutninger relatert til egen helse. Det gjelder både beslutninger knyttet til livsstilsvalg, sykdomsforebyggende tiltak, egenmestring av sykdom og bruk av helse- og omsorgstjenesten. Kan problemene med overbehandling av alle slag, estetisk behandling av normale kroppsvarianter og unødvendig medisinerings løses dersom befolkningens helsekompetanse blir bedre? Skulle tro det.

Målet må være at pasienter og behandle sammen gjør kloke valg.

Kampanjen *Gjør kloke valg* jobber for å redusere overdiagnostikk og overbehandling i helsetjenesten og ble lansert i 2018 som en norsk versjon av den internasjonale kampanjen *Choosing Wisely*.

Ved å spre kunnskap om kampanjens anbefalinger og pasient spørsmål håper Gjør kloke valg å styrke tillitsforholdet mellom pasient og behandler, og dermed gjøre det lettere for pasientene å ta opp medisinsk usikkerhet. Hensikten med kampanjen er ikke å skyve ansvaret for riktig behandling over på pasientene, men at god dialog sikrer den beste kvaliteten.

Ellen Beate Dyvi
Ansvarlig redaktør